

26.9.2018

OPINIA

Komisji Gospodarczej i Monetarnej

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i
Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady
w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych
na środowisko
(COM(2018)0340 – C8-0218/2018 – 2018/0172(COD))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Barbara Kappel

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Inicjatywa dotycząca produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych stanowi część szerszego programu UE na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym. Podejmuje ona kwestię zachęt gospodarczych do ograniczenia ilości odpadów morskich. Dotyczy to w szczególności negatywnych efektów zewnętrznych przynoszonych przez produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych. Efektami zewnętrznymi są nierekompensowane skutki decyzji gospodarczych dla osób trzecich. Nie są one uwzględniane w procesie podejmowania decyzji przez podmiot, który jest ich źródłem. Pod względem gospodarczym są rodzajem niedoskonałości rynku i mogą powodować konieczność ingerencji państwa.

Zapobieganie powstawaniu odpadów morskich z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz z narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne, a także ograniczanie takich odpadów to działania uzupełniające szczegółowe środki dotyczące mikrodrobin plastiku, przewidziane w unijnej strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych. Po tym, jak w 2015 r. zajęto się kwestią plastikowych toreb, zidentyfikowano 10 produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne (tzw. makroplastiki), które odpowiadają za 70 % odpadów morskich w Europie. Uznano, że ważna jest właściwa reakcja UE i państw członkowskich mająca na celu rozwiązanie problemu zaśmiecania środowiska morskiego przez zmniejszenie ilości tworzyw sztucznych w oceanach i na plażach, z jednoczesnym położeniem większego nacisku na ogólną strategię przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w stosowaniu tworzyw sztucznych.

Zaśmiecanie środowiska morskiego jest problemem globalnym, który sięga daleko poza granice UE, i tylko globalne porozumienie umożliwi sprostanie w pełni temu wyzwaniu, przed którym stoi nasza planeta. Jak wynika z badań, 80 % odpadów morskich pochodzi z zaledwie 20 państw, przy czym żadne z nich nie jest państwem członkowskim UE. Sprawozdawczyni apeluje zatem o globalne podejście do walki z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi i wzywa do podjęcia niezbędnych środków na szczęblu państw G-7 i G-20, a także do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju wyznaczonych przez ONZ.

Sektor finansowy powinien pomóc przedsiębiorstwom w inwestowaniu większych środków w bardziej zrównoważone rozwiązania, zanim rządy podejmą środki polityczne. Zdaniem sprawozdawczyni bardziej pożądane byłoby podejście oparte na coraz surowszych normach, co w konsekwencji powinno doprowadzić do wypchnięcia niektórych zanieczyszczających produktów z rynku, lecz jednocześnie takie podejście, które polegałoby na wspieraniu badań i rozwoju oraz innowacji prowadzących do powstania produktów w bardziej opłacalny sposób nadających się do recyklingu, biodegradowalnych lub nieszkodliwych dla środowiska. Te nowe normy powinny zostać wdrożone w rozsądnych ramach czasowych, aby umożliwić MŚP dostosowanie ich modelu biznesowego, jako że większość z 50 tys. przedsiębiorstw reprezentujących sektor przetwórstwa tworzyw sztucznych w UE to MŚP.

W analizie Komisji oszacowano, że zaproponowane przez nią warianty obejmujące zakaz stosowania określonych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz osiągnięcie celów w zakresie ich redukcji, rozszerzoną odpowiedzialność producenta, środki z zakresu projektowania produktów oraz system skierowanych do rybaków zachęt do zwracania narzędzi połowowych pozwoliłyby zaoszczędzić 2,6 mln ton ekwiwalentu dwutlenku węgla oraz uniknąć szkód w środowisku odpowiadających kwocie 11 mld EUR. Koszty

przestrzegania przepisów po stronie przedsiębiorstw wynoszą 2 mld EUR, a gospodarka odpadami kosztuje 510 mln EUR. Konsumenci zaoszczędziliby około 6,5 mld EUR, podczas gdy zwrot kaucji lub równoważny system wiązałyby się z dodatkowym kosztem dla konsumentów w wysokości 1,4 mld EUR. Komisja szacuje, że w najkorzystniejszym wariantcie dodatkowe koszty, jakie poniesie sektor rybołówstwa, wyniosą 0,16 % dochodów. Komisja nie dostarcza jednak danych na temat kosztów wdrożenia rozszerzonej odpowiedzialności producenta w pełni przeniesionych na konsumenta końcowego.

Rozwiązanie kwestii odpadów morskich może stworzyć nowe możliwości gospodarcze. Przedsiębiorstwa będą mogły zwiększyć konkurencyjność dzięki innowacjom oraz badaniom i rozwojowi, przyczyniając się do powstania zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarki. Inwestycje w zapobieganie powstawaniu odpadów morskich, zrównoważone alternatywne materiały, produkty i modele działalności mogą przyczynić się do powstania miejsc pracy i podniesienia umiejętności techniczno-naukowych. Jednakże o ile inicjatywa mająca na celu ograniczenie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych jest godna pochwały, konieczne jest zrównoważone podejście gwarantujące proporcjonalność środków.

POPRAWKI

Komisja Gospodarcza i Monetarna zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw -1 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(-1) Dobrobyt gospodarczy Unii jest nierozdzielnie związany z długoterminowym zrównoważeniem środowiskowym. Bardziej zrównoważony charakter modeli ekonomicznych państw członkowskich może oznaczać nowe możliwości w zakresie innowacji, konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw -1 a (nowy)

(-1a) Wyzwania związane z przetwarzaniem odpadów z tworzyw sztucznych mogą okazać się dla europejskiego przemysłu szansą na zajęcie pozycji światowego lidera w dostarczaniu rozwiązań służących przejściu na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję

(3) Odpady morskie mają charakter transgraniczny i są uznawane za problem globalny. Ograniczenie ilości odpadów morskich ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 14 Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich³⁶. Unia musi odegrać swoją rolę w przeciwdziałaniu powstawaniu odpadów morskich i dążyć do tego, by wyznaczać standardy dla całego świata. W tym kontekście Unia **współpracuje** z partnerami na **wielu forach międzynarodowych, takich** jak G20, G7 i ONZ **na rzecz propagowania wspólnych działań**. Niniejsza inicjatywa stanowi element działań Unii w **tym zakresie**.

Poprawka

(3) Odpady morskie mają charakter transgraniczny i są uznawane za problem globalny. **Skuteczne zapobieganie powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych i gospodarowanie nimi jest najbardziej efektywne w ramach współpracy międzynarodowej oraz przy zastosowaniu naukowego, opartego na materiale dowodowym podejścia.** Ograniczenie ilości odpadów morskich ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 14 Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich³⁶. Unia musi odegrać swoją rolę w przeciwdziałaniu powstawaniu odpadów morskich i dążyć do tego, by wyznaczać standardy dla całego świata. W tym kontekście Unia **powinna rozwijać współpracę zwłaszcza z państwami generującymi najwięcej zanieczyszczeń oraz, wraz z partnerami na szczeblu międzynarodowym, takimi** jak G20, G7 i ONZ, **propagować wspólne działania**. Niniejsza inicjatywa stanowi element działań Unii **służących ograniczeniu ilości odpadów w dążeniu do zrównoważonej gospodarki i gospodarki o**

obiegu zamkniętym.

³⁶ Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r.

³⁶ Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 7

Tekst proponowany przez Komisję

(7) Aby skoncentrować działania tam, gdzie są one najbardziej potrzebne, niniejsza dyrektywa powinna obejmować **nie tylko** najczęściej występujące produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które zgodnie z dokonanymi wyliczeniami stanowią około 86 % produktów jednorazowego użytku występujących na plażach w Unii.

Poprawka

(7) Aby skoncentrować działania tam, gdzie są one najbardziej potrzebne, niniejsza dyrektywa powinna obejmować najczęściej występujące produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które zgodnie z dokonanymi wyliczeniami stanowią około 86 % produktów jednorazowego użytku występujących na plażach w Unii, **a także narzędzia połowowe. Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym będzie wymagało ograniczenia stosowania ogółu produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.**

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(7a) Niniejsza dyrektywa nie narusza określonych w dyrektywie 94/62/WE przepisów dotyczących produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które są uważane za opakowania zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 1 dyrektywy 94/62/WE.

Uzasadnienie

Potrzebne jest wyjaśnienie dotyczące opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,

które są objęte dyrektywą 94/62/WE.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 8

Tekst proponowany przez Komisję

(8) Produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych mogą być produkowane z szerokiej gamy tworzyw sztucznych. Tworzywa sztuczne definiuje się zazwyczaj jako materiał składający się z polimeru, do którego mogły zostać dodane dodatki. Definicja ta obejmowałaby jednak niektóre polimery naturalne. Niezmodyfikowane polimery naturalne nie powinny być objęte tą definicją, ponieważ naturalnie występują w środowisku. W związku z powyższym definicję polimerów zawartą w art. 3 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁴³ należy dostosować i wprowadzić oddzielną definicję do celów niniejszej dyrektywy. Tworzywa sztuczne produkowane przy użyciu zmodyfikowanych polimerów naturalnych lub tworzywa sztuczne produkowane z kopalnych lub syntetycznych substancji wyjściowych pochodzenia biologicznego nie występują naturalnie, powinny zostać zatem objęte niniejszą dyrektywą. W związku z tym dostosowana definicja tworzyw sztucznych powinna obejmować oparte na polimerach artykuły gumowe i ulegające biodegradacji tworzywa sztuczne, zarówno pochodzące z biomasy, jak i mające ulec biodegradacji z upływem czasu. Niektóre materiały polimerowe nie mogą funkcjonować jako główny składnik strukturalny końcowych materiałów i produktów, takich jak polimerowe powłoki, farby, atramenty i kleje. Materiały te nie powinny być objęte niniejszą dyrektywą i nie powinny być zatem objęte tą definicją.

Poprawka

(8) Produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych mogą być produkowane z szerokiej gamy tworzyw sztucznych. Tworzywa sztuczne definiuje się zazwyczaj jako materiał składający się z polimeru, do którego mogły zostać dodane dodatki. Definicja ta obejmowałaby jednak niektóre polimery naturalne. Niezmodyfikowane polimery naturalne nie powinny być objęte tą definicją, ponieważ naturalnie występują w środowisku. W związku z powyższym definicję polimerów zawartą w art. 3 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁴³ należy dostosować i wprowadzić oddzielną definicję do celów niniejszej dyrektywy. Tworzywa sztuczne produkowane przy użyciu zmodyfikowanych polimerów naturalnych lub tworzywa sztuczne produkowane z kopalnych lub syntetycznych substancji wyjściowych pochodzenia biologicznego nie występują naturalnie, powinny zostać zatem objęte niniejszą dyrektywą. W związku z tym dostosowana definicja tworzyw sztucznych powinna obejmować oparte na polimerach artykuły gumowe i ulegające biodegradacji tworzywa sztuczne, zarówno pochodzące z biomasy, jak i mające ulec biodegradacji z upływem czasu. Niektóre materiały polimerowe nie mogą funkcjonować jako główny składnik strukturalny końcowych materiałów i produktów, takich jak polimerowe powłoki, **podkłady lub warstwy**, farby, atramenty i kleje. Materiały te nie powinny być objęte niniejszą dyrektywą i nie powinny być

zatem objęte tą definicją.

⁴³ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

⁴³ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 11

Tekst proponowany przez Komisję

(11) W przypadku niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych odpowiednie i bardziej zrównoważone alternatywy nie są jeszcze łatwo dostępne i oczekuje się, że stosowanie większości takich produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wzrośnie. Aby **odwrócić tę tendencję i** wspierać działania na rzecz bardziej zrównoważonych rozwiązań, państwa członkowskie powinny być zobowiązane do podjęcia koniecznych środków, aby osiągnąć znaczne ograniczenie stosowania tych produktów, nie zagrażając higienie żywności lub bezpieczeństwu żywności, dobrym praktykom w zakresie higieny, dobrym praktykom w zakresie produkcji, informacjom dla konsumentów ani wymogom dotyczącym możliwości śledzenia określonym w unijnych przepisach dotyczących żywności⁴⁴.

Poprawka

(11) W przypadku niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych odpowiednie i bardziej zrównoważone alternatywy nie są jeszcze łatwo dostępne i oczekuje się, że stosowanie większości takich produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wzrośnie. Aby wspierać działania na rzecz bardziej zrównoważonych rozwiązań, państwa członkowskie powinny być zobowiązane do podjęcia koniecznych środków, aby osiągnąć znaczne ograniczenie stosowania tych produktów – **podobnie jak ograniczono stosowanie plastikowych toreb na mocy dyrektywy 94/62/WE, bez uszczerbku dla art. 18 dyrektywy 94/62/WE** – nie zagrażając higienie żywności lub bezpieczeństwu żywności, dobrym praktykom w zakresie higieny, dobrym praktykom w zakresie produkcji, informacjom dla konsumentów ani wymogom dotyczącym możliwości

śledzenia określonym w unijnych przepisach dotyczących żywności⁴⁴.
Państwa członkowskie powinny zachęcać do stosowania produktów wielokrotnego użytku, zgodnych z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, nie naruszając zasady swobodnego przepływu towarów na rynku wewnętrznym ani nie zakłócając konkurencji między producentami unijnymi a producentami spoza UE. Wszystkie środki ukierunkowane na znaczne ograniczenie zużycia produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych powinny być zgodne z celami niniejszej dyrektywy. Środki te powinny uwzględniać wpływ produktów w całym cyklu ich życia.

⁴⁴ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1–24), rozporządzenie (WE) nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1–54), rozporządzenie (WE) nr 1935/2004 w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz.U. L 338 z 13.11.2004, s. 4–17) oraz inne właściwe przepisy dotyczące bezpieczeństwa, higieny i znakowania żywności.

^{43a} ***Dyrektywa 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U. L 365 z 31.12.1994, s. 10–23).***

⁴⁴ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1–24), rozporządzenie (WE) nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1–54), rozporządzenie (WE) nr 1935/2004 w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz.U. L 338 z 13.11.2004, s. 4–17) oraz inne właściwe przepisy dotyczące bezpieczeństwa, higieny i znakowania żywności.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 11 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(11a) Państwa członkowskie powinny być zobowiązane, zgodnie z dyrektywą 94/62/WE, do informowania Komisji o każdym projekcie środka dotyczącego

opakowań przed jego przyjęciem w celu weryfikacji, czy dany środek może utrudnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

Uzasadnienie

Należy zapewnić spójność dyrektywy 94/62/WE, a zwłaszcza art. 16 (notyfikacja) i art. 18 (swoboda wprowadzania do obrotu) z niniejszą dyrektywą w przypadku środków dotyczących opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, jak również należy zapewnić ochronę wewnętrznego rynku opakowań.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję

(14) Niektóre produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych przedostają się do środowiska w wyniku nieodpowiedniego usuwania przez ścieki lub innego nieodpowiedniego uwalniania do środowiska. Z tego powodu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które są często usuwane przez ścieki lub w inny nieodpowiedni sposób, powinny podlegać wymogom dotyczącym oznaczania. Oznaczanie powinno umożliwiać informowanie konsumentów o odpowiednich wariantach w zakresie unieszkodliwiania lub niewskazanych metodach unieszkodliwiania, lub o negatywnych skutkach zaśmiecania wynikającego z nieodpowiedniego unieszkodliwiania. Komisja powinna być uprawniona do ustanowienia zharmonizowanej formy oznaczania oraz w stosownych przypadkach powinna przetestować z udziałem reprezentatywnych grup konsumentów odbiór proponowanego oznaczania, aby upewnić się, że jest ono skuteczne i zrozumiałe.

Poprawka

(14) Niektóre produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych przedostają się do środowiska w wyniku nieodpowiedniego usuwania przez ścieki lub innego nieodpowiedniego uwalniania do środowiska. Z tego powodu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które są często usuwane przez ścieki lub w inny nieodpowiedni sposób, powinny podlegać wymogom dotyczącym oznaczania. Oznaczanie powinno umożliwiać informowanie konsumentów o odpowiednich wariantach w zakresie unieszkodliwiania lub niewskazanych metodach unieszkodliwiania, lub o negatywnych skutkach zaśmiecania wynikającego z nieodpowiedniego unieszkodliwiania. Komisja powinna być uprawniona do ustanowienia zharmonizowanej formy oznaczania, ***np. logo***, oraz w stosownych przypadkach powinna przetestować z udziałem reprezentatywnych grup konsumentów odbiór proponowanego oznaczania, aby upewnić się, że jest ono skuteczne i zrozumiałe. ***W ramach tego procesu Komisja powinna uwzględnić już istniejące dobrowolne porozumienia***

sektorowe, które zostały przyjęte w tym celu. Ponadto państwa członkowskie mogą ustanowić zasady nakładania odstrasżających kar pieniężnych i sankcji mających zastosowanie do podmiotów odpowiadających za uwalnianie odpadów do środowiska.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 15

Tekst proponowany przez Komisję

(15) W odniesieniu do produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, dla których nie istnieją łatwo dostępne odpowiednie i bardziej zrównoważone alternatywy, państwa członkowskie powinny, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, wprowadzić również systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta, aby pokryć koszty gospodarowania odpadami i **sprzątania odpadów** oraz koszty środków służących upowszechnianiu wiedzy, których celem jest zapobieganie powstawaniu i ograniczenie występowania takich odpadów.

Poprawka

(15) W odniesieniu do produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, dla których nie istnieją łatwo dostępne odpowiednie i bardziej zrównoważone alternatywy, państwa członkowskie powinny, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, wprowadzić również systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta, aby pokryć **niezbędne** koszty gospodarowania odpadami **zgodnie z art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE oraz art. 7 dyrektywy 94/62/WE, a także** koszty środków służących upowszechnianiu wiedzy, których celem jest zapobieganie powstawaniu i ograniczenie występowania takich odpadów.

Uzasadnienie

W zwalczaniu zaśmiecania powinni uczestniczyć producenci, konsumenci i właściwe organy. Problemu zaśmiecania nie rozwiąże pokrywanie kosztów sprzątania przez producentów, lecz zmiana zachowań konsumentów, którą można osiągnąć poprzez edukowanie konsumentów i egzekwowanie istniejących przepisów. Zapobieganie powstawaniu odpadów jest dużo skuteczniejsze.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 15 a (nowy)

(15a) Należy zapewnić jednolite wdrożenie środków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta, aby uniknąć zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 15 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(15b) Zachęty ekonomiczne mogą wpływać na wybory konsumentów, sprzyjać określonym zwyczajom konsumentów lub ich do nich zniechęcać; można je zatem stosować jako skuteczne narzędzie do ograniczania u źródła wpływu określonych tworzyw sztucznych na środowisko.

Poprawka 13

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 16

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(16) W przypadku odpadów morskich duża część tworzyw sztucznych pochodzących z porzuconych, zagubionych lub w inny sposób wyrzuconych narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne wskazuje na to, że istniejące wymogi prawne⁴⁶ nie pozwalają zapewnić wystarczających zachęt do zwracania takich narzędzi połowowych na ląd w celu zbierania i przetwarzania. System opłaty pośredniej przewidziany w przepisach unijnych dotyczących portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków likwiduje zachętę dla statków do dokonywania zrzutów odpadów do morza oraz gwarantuje prawo odprowadzania

(16) W przypadku odpadów morskich duża część tworzyw sztucznych pochodzących z porzuconych, zagubionych lub w inny sposób wyrzuconych narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne wskazuje na to, że istniejące wymogi prawne⁴⁶ nie pozwalają zapewnić wystarczających zachęt do zwracania takich narzędzi połowowych na ląd w celu zbierania i przetwarzania. System opłaty pośredniej przewidziany w przepisach unijnych dotyczących portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków likwiduje zachętę dla statków do dokonywania zrzutów odpadów do morza oraz gwarantuje prawo odprowadzania

odpadów. System ten *należy* jednak *uzupełnić dalszymi zachętami finansowymi dla rybaków do dostarczania* narzędzi połowowych stanowiących odpady na łąd, *aby uniknąć jakiegokolwiek potencjalnego wzrostu należnej opłaty pośredniej za odpady*. Ponieważ plastikowe elementy narzędzi połowowych niosą ze sobą duży potencjał w zakresie recyklingu, państwa członkowskie powinny, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, wprowadzić rozszerzoną odpowiedzialność producenta za narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne, aby *ułatwić selektywne zbieranie narzędzi połowowych stanowiących odpady oraz umożliwić finansowanie należytego gospodarowania takimi odpadami, a w szczególności ich recyklingu*.

⁴⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009, dyrektywa 2000/59/WE i dyrektywa 2008/98/WE.

odpadów. System ten *jest* jednak *niewystarczająco skuteczny, by zapewnić dostarczenie przez rybaków* narzędzi połowowych stanowiących odpady na łąd. Ponieważ plastikowe elementy narzędzi połowowych niosą ze sobą duży potencjał w zakresie recyklingu, państwa członkowskie powinny, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, wprowadzić rozszerzoną odpowiedzialność producenta za narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne, aby *sfinansować należyte gospodarowanie takimi odpadami, a w szczególności ich recyklingu*. *Ponadto Komisja i państwa członkowskie powinny połączyć wysiłki w dążeniu do stworzenia mechanizmów ograniczania odpadów powstających z narzędzi połowowych oraz do ułatwienia selektywnego zbierania narzędzi połowowych stanowiących odpady*.

⁴⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009, dyrektywa 2000/59/WE i dyrektywa 2008/98/WE.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję

(18) Aby zapobiec zaśmiecaniu i innym nieodpowiednim formom unieszkodliwiania prowadzącym do powstawania odpadów morskich zawierających tworzywa sztuczne, należy właściwie informować konsumentów o najodpowiedniejszych wariantach w zakresie unieszkodliwiania odpadów lub niewskazanych metodach unieszkodliwiania, najlepszych praktykach w zakresie unieszkodliwiania odpadów i wpływie niewłaściwych praktyk w zakresie unieszkodliwiania na środowisko oraz o zawartości tworzyw

Poprawka

(18) Aby zapobiec zaśmiecaniu i innym nieodpowiednim formom unieszkodliwiania prowadzącym do powstawania odpadów morskich zawierających tworzywa sztuczne, należy właściwie informować konsumentów o najodpowiedniejszych wariantach w zakresie unieszkodliwiania odpadów lub niewskazanych metodach unieszkodliwiania, najlepszych praktykach w zakresie unieszkodliwiania odpadów i wpływie niewłaściwych praktyk w zakresie unieszkodliwiania na środowisko oraz o zawartości tworzyw

sztucznych w niektórych produktach jednorazowego użytku i narzędziach połowowych z tworzyw sztucznych. W związku z powyższym państwa członkowskie powinny być zobowiązane do podjęcia środków służących upowszechnianiu wiedzy, aby zapewnić konsumentom dostępność takich informacji. **Informacje te nie powinny zawierać żadnych treści promocyjnych zachęcających do stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.** Państwa członkowskie powinny być w stanie wybrać środki, które są najodpowiedniejsze w oparciu o charakter produktu lub jego wykorzystanie. Producenci produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne powinni **pokrywać koszty środków** służących upowszechnianiu wiedzy w ramach **swojego obowiązku rozszerzonej odpowiedzialności producenta.**

sztucznych w niektórych produktach jednorazowego użytku i narzędziach połowowych z tworzyw sztucznych. W związku z powyższym państwa członkowskie powinny być zobowiązane do podjęcia środków służących upowszechnianiu wiedzy, **w tym do organizowania kampanii edukacyjnych w szkołach,** aby zapewnić konsumentom dostępność takich informacji **oraz zachęcić ich do zmiany zachowania i do aktywniejszego udziału w zapobieganiu powstawaniu odpadów.** Państwa członkowskie powinny być w stanie wybrać środki, które są najodpowiedniejsze w oparciu o **uwarunkowania regionalne,** charakter produktu lub jego wykorzystanie. **Należy zadbać o to, aby nie doszło do zakłócenia konkurencji między unijnymi producentami produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne a konkurentami spoza UE, którzy są uprawnieni do sprzedaży swoich produktów na jednolitym rynku.** Producenci produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne powinni **uczestniczyć w działaniach** służących upowszechnianiu wiedzy w ramach **swoich obowiązków.** **Producenci nie powinni być zobligowani do pokrywania kosztów tych kampanii uświadamiających. W wysiłkach na rzecz zwalczania zaśmiecania powinni współuczestniczyć producenci, konsumenci i właściwe organy.**

Poprawka 15

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 22

Tekst proponowany przez Komisję

(22) Zgodnie z ust. 22 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy

PE625.356v02-00

Poprawka

(22) Zgodnie z ust. 22 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy

14/24

AD\1163363PL.docx

Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.⁴⁸ Komisja powinna dokonać oceny niniejszej dyrektywy. Ocena ta powinna opierać się na zebranych doświadczeniach i danych zgromadzonych podczas wdrażania niniejszej dyrektywy oraz danych zgromadzonych zgodnie z dyrektywą 2008/56/WE lub dyrektywą 2008/98/WE. Ocena powinna stanowić podstawę dla oceny możliwych dalszych środków oraz oceny, czy w świetle monitorowania odpadów morskich w Unii załącznik wymieniający produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymaga przeglądu. Ocena powinna również służyć określeniu, czy postęp naukowo-techniczny, który miał miejsce w międzyczasie, w tym rozwój biodegradowalnych materiałów i opracowanie kryteriów lub normy w zakresie biodegradowalności tworzyw sztucznych w środowisku morskim, jak przewidziano w strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych, pozwala wyznaczyć normę w zakresie biodegradacji niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w środowisku morskim. Byłaby to norma określająca sposób badania, czy w wyniku rozkładu fizycznego i biologicznego w środowisku morskim tworzywa sztuczne uległyby całkowitemu rozkładowi do dwutlenku węgla (CO₂), biomasy i wody w wystarczającym czasie, aby nie były one szkodliwe dla organizmów morskich i nie dochodziło do ich kumulacji w środowisku. W takim przypadku produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które spełniają taką normę, mogłyby być zwolnione z zakazu wprowadzania ich do obrotu. Podczas gdy strategia w dziedzinie tworzyw sztucznych już przewiduje działania w tym zakresie, uznano w niej również wyzwania związane z określeniem ram regulacyjnych dotyczących tworzyw sztucznych

Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.⁴⁸ Komisja powinna dokonać oceny niniejszej dyrektywy. Ocena ta powinna opierać się na zebranych doświadczeniach i danych zgromadzonych podczas wdrażania niniejszej dyrektywy oraz danych zgromadzonych zgodnie z dyrektywą 2008/56/WE lub dyrektywą 2008/98/WE. Ocena powinna stanowić podstawę dla oceny możliwych dalszych środków oraz oceny, czy w świetle monitorowania odpadów morskich w Unii załącznik wymieniający produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymaga przeglądu. Ocena powinna również służyć określeniu, czy postęp naukowo-techniczny, który miał miejsce w międzyczasie, w tym rozwój biodegradowalnych materiałów i opracowanie kryteriów lub normy w zakresie biodegradowalności tworzyw sztucznych w środowisku morskim, jak przewidziano w strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych, pozwala wyznaczyć normę w zakresie biodegradacji niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w środowisku morskim. Byłaby to norma określająca sposób badania, czy w wyniku rozkładu fizycznego i biologicznego w środowisku morskim tworzywa sztuczne uległyby całkowitemu rozkładowi do dwutlenku węgla (CO₂), biomasy i wody w wystarczającym czasie, aby nie były one szkodliwe dla organizmów morskich i nie dochodziło do ich kumulacji w środowisku. W takim przypadku produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które spełniają taką normę, mogłyby być zwolnione z zakazu wprowadzania ich do obrotu. Podczas gdy strategia w dziedzinie tworzyw sztucznych już przewiduje działania w tym zakresie, uznano w niej również wyzwania związane z określeniem ram regulacyjnych dotyczących tworzyw sztucznych

o właściwościach biodegradowalnych ze względu na różne warunki panujące w morzach.

⁴⁸ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

Poprawka 16

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Celem niniejszej dyrektywy jest zapobieganie wpływowi niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, w szczególności środowisko wodne, i na zdrowie człowieka **i ograniczanie** tego wpływu **oraz zachęcanie** do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym dzięki innowacyjnym modelom biznesowym, produktom i materiałom, przyczyniając się w ten sposób do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Poprawka 17

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 4 – ustęp 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki na rzecz znacznego ograniczenia stosowania na swoim terytorium produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części A załącznika do

PE625.356v02-00

o właściwościach biodegradowalnych ze względu na różne warunki panujące w morzach. **W ramach oceny należy dokonać również analizy skutków ekonomicznych dla sektorów, na które niniejsza dyrektywa ma największy wpływ, w tym oceny kosztów związanych z przestrzeganiem przepisów.**

⁴⁸ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

Poprawka

Celem niniejszej dyrektywy jest zapobieganie wpływowi niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, w szczególności środowisko wodne, i na zdrowie człowieka **oraz znaczne ograniczenie** tego wpływu, **a także wzmocnienie wiodącej roli UE w zachęcaniu** do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym dzięki innowacyjnym **i zrównoważonym** modelom biznesowym, produktom i **nietoksycznym** materiałom, przyczyniając się w ten sposób do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Poprawka

Państwa członkowskie, **bez uszczerbku dla art. 18 dyrektywy 94/62/WE**, podejmują niezbędne środki na rzecz znacznego ograniczenia stosowania na swoim terytorium produktów jednorazowego użytku z tworzyw

16/24

AD\1163363PL.docx

dnia ... [six years after the end-date for transposition of this Directive] r.

sztucznych wymienionych w części A załącznika do dnia ... [cztery lata po upływie terminu transpozycji niniejszej dyrektywy] r.

Poprawka 18

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 8 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Państwa członkowskie **zapewniają ustanowienie systemów** rozszerzonej odpowiedzialności producenta dla wszystkich wprowadzanych do obrotu w Unii produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części E załącznika, **zgodnie** z przepisami dotyczącymi rozszerzonej odpowiedzialności producenta ustanowionymi w dyrektywie 2008/98/WE.

Poprawka

1. Państwa członkowskie **ustanawiają systemy** rozszerzonej odpowiedzialności producenta dla wszystkich wprowadzanych do obrotu w Unii produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części E załącznika, **pod warunkiem że nie dojdzie do zakłócenia konkurencji, a produkty pochodzące z importu i produkty wytworzone na rynku wewnętrznym będą traktowane w sposób wywierający jednakowy wpływ na ceny rynkowe. Należy zapewnić zgodność** z przepisami dotyczącymi rozszerzonej odpowiedzialności producenta ustanowionymi w dyrektywie 2008/98/WE.

Poprawka 19

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 8 – ustęp 2 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

W odniesieniu do systemów ustanowionych zgodnie z ust. 1 państwa członkowskie zapewniają, aby producenci produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części E załącznika pokrywali koszty zbierania odpadów obejmujących te produkty, a następnie ich transportu i przetwarzania, w tym koszty uprzątnięcia zaśmiecenia i koszty środków służących

Poprawka

W odniesieniu do systemów ustanowionych zgodnie z ust. 1 państwa członkowskie zapewniają, aby producenci produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części E załącznika pokrywali **niezbędne** koszty zbierania odpadów obejmujących te produkty, a następnie ich transportu i przetwarzania, **o czym mowa w art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE**, w tym koszty

upowszechnianiu wiedzy, o których mowa w art. 10 w odniesieniu do tych produktów.

uprzątnięcia zaśmiecenia i koszty środków służących upowszechnianiu wiedzy, o których mowa w art. 10 w odniesieniu do tych produktów.

Uzasadnienie

W zwalczaniu zaśmiecania powinni uczestniczyć producenci, konsumenci i właściwe organy. Problemu zaśmiecania nie rozwiąże pokrywanie kosztów sprzątnięcia przez producentów, lecz zmiana zachowań konsumentów, którą można osiągnąć poprzez edukowanie konsumentów i egzekwowanie istniejących przepisów. Zapobieganie powstawaniu odpadów jest dużo skuteczniejsze.

Poprawka 20

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 8 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. Komisja publikuje wytyczne dotyczące wdrożenia wszelkich środków dotyczących rozszerzonej odpowiedzialności producenta, w tym podziału kosztów, zgodnie z niniejszym artykułem.

Poprawka 21

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 8 – ustęp 4 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4b. Właściwy organ dopilnowuje, by koszty nakładane na producentów w związku z rozszerzoną odpowiedzialnością producenta były proporcjonalne oraz by zainteresowane podmioty były o nich regularnie informowane w przystępny i przejrzysty sposób.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 9 – akapit 1 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) ustanowić cele w zakresie selektywnego zbierania w odniesieniu do odpowiednich systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Poprawka

b) ustanowić cele w zakresie selektywnego zbierania w odniesieniu do odpowiednich systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta **lub**

Poprawka 23

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 9 – akapit 1 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ba) wprowadzić system zbierania odpadów, który już okazał się skuteczny i który uznają za właściwy do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 10 – ustęp 1 – akapit 1 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Państwa członkowskie mogą między innymi wprowadzić w stosownych przypadkach działania służące upowszechnianiu wiedzy. Działania te mogą być realizowane na przykład w szkołach lub w przedsiębiorstwach.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 11 – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Koordinacja środków

Koordinacja środków ***między państwami***

Poprawka 26

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 11 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 11a

Koordinacja środków na poziomie międzynarodowym

Komisja we współpracy z państwami członkowskimi dąży do koordynacji środków ograniczających wpływ niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko i wspierających przejście na zrównoważone modele ekonomiczne na poziomie międzynarodowym.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 15 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Komisja dokonuje oceny niniejszej dyrektywy do dnia ... [*six* years after the end-date for transposition of this Directive]. Ocena ta oparta jest na informacjach dostępnych zgodnie z art. 13. Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszelkich dodatkowych informacji potrzebnych do dokonania oceny i przygotowania sprawozdania, o którym mowa w ust. 2.

1. Komisja dokonuje oceny niniejszej dyrektywy do dnia ... [*pięć* lat po upływie terminu transpozycji niniejszej dyrektywy]. Ocena ta oparta jest na informacjach dostępnych zgodnie z art. 13. Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszelkich dodatkowych informacji potrzebnych do dokonania oceny i przygotowania sprawozdania, o którym mowa w ust. 2.

Poprawka 28

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 15 – ustęp 3 – litera c a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ca) skutki ekonomiczne dla sektorów, na które niniejsza dyrektywa ma największy wpływ, oraz to, czy skutki ekonomiczne i koszty związane z przestrzeganiem przepisów odpowiadają przewidywaniom Komisji zawartym w ocenie skutków.

Poprawka 29

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 15 – ustęp 3 – litera c b (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

cb) wdrożenie niniejszej dyrektywy w żaden sposób nie wpłynęło negatywnie na konkurencyjność sektorów, na które przedmiotowy wniosek ma największy wpływ, w porównaniu z ich konkurentami spoza UE.

Poprawka 30

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – część D – tiret 2**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- chusteczki nawilżane, tj. uprzednio nawilżone chusteczki przeznaczone do higieny osobistej, użytku domowego lub przemysłowego

- chusteczki nawilżane, tj. uprzednio nawilżone chusteczki przeznaczone do higieny osobistej, użytku domowego lub przemysłowego, **oraz uprzednio nawilżony papier toaletowy wyprodukowany z odpadów.**

Poprawka 31

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – część D – tiret 3 a (nowe):**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- **wyroby tytoniowe z filtrami i filtry
sprzedawane do użytku w połączeniu
z wyrobami tytoniowymi.**

Uzasadnienie

Niedopałki papierosów są na drugim miejscu pod względem występowania jako odpady na plażach, a jeden niedopałek zanieczyszcza co najmniej 500 litrów wody. Dlatego bardzo ważne jest, aby konsumenci byli świadomi, jakie konsekwencje ma wyrzucanie papierosów na ulicę.

PROCEDURA W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Tytuł	Ograniczenie wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko	
Odsyłacze	COM(2018)0340 – C8-0218/2018 – 2018/0172(COD)	
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	ENVI 11.6.2018	
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	ECON 5.7.2018	
Sprawozdawca(czyni) komisji opiniodawczej Data powołania	Barbara Kappel 20.6.2018	
Rozpatrzenie w komisji	3.9.2018	24.9.2018
Data przyjęcia	24.9.2018	
Wynik głosowania końcowego	+: 25 -: 19 0: 1	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Pervenche Berès, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Sven Giegold, Roberto Gualtieri, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Barbara Kappel, Philippe Lamberts, Werner Langen, Sander Loones, Bernd Lucke, Olle Ludvigsson, Ivana Maletić, Marisa Matias, Gabriel Mato, Bernard Monot, Luděk Niedermayer, Stanisław Ożóg, Pirkko Ruohonen-Lerner, Anne Sander, Martin Schirdewan, Molly Scott Cato, Pedro Silva Pereira, Ernest Urtasun, Marco Valli, Tom Vandenkendelaere, Miguel Viegas, Steven Woolfe, Marco Zanni, Esther de Lange	
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Doru-Claudian Frunzuličá, Ramón Jáuregui Atondo, Rina Ronja Kari, Jeppe Kofod, Marcus Pretzell, Romana Tomc, Lieve Wierinck, Roberts Zīle, Sophia in 't Veld	
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Jo Leinen, Julia Pitera, Virginie Rozière, Sabine Verheyen	

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

25	+
ALDE	Sophia in 't Veld, Lieve Wierinck
ECR	Sander Loones, Bernd Lucke, Stanisław Ożóg, Roberts Zīle
EFDD	Bernard Monot, Marco Valli
ENF	Barbara Kappel, Marcus Pretzell, Marco Zanni
NI	Steven Woolfe
PPE	Markus Ferber, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Esther de Lange, Werner Langen, Ivana Maletić, Gabriel Mato, Luděk Niedermayer, Julia Pitera, Anne Sander, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere, Sabine Verheyen

19	-
ECR	Pirkko Ruohonen-Lerner
GUE/NGL	Rina Ronja Kari, Marisa Matias, Martin Schirdewan, Miguel Viegas
S&D	Pervenche Berès, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Doru-Claudian Frunzulică, Roberto Gualtieri, Ramón Jáuregui Atondo, Jeppe Kofod, Jo Leinen, Olle Ludvigsson, Virginie Rozière, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Sven Giegold, Philippe Lamberts, Molly Scott Cato

1	0
VERTS/ALE	Ernest Urtasun

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się